

ватъ тамъ гдѣто потребва за да се възпрепятствува на дебуширанieto на противника. Турцитѣ до паданието на Плѣвентъ държаха подвиженъ резервъ отъ 60—70 баталiona въ четирехъ глѣника на крѣпоститѣ и съ него прѣдприемаха въ ноемрий мѣсець извѣстнитѣ нападения по долното течение на съединения Ломъ и на Елена. Слѣдъ паданието на Плѣвентъ, по-голѣмата частъ отъ тоя резервъ, подъ началството на Фуадъ паша и висшето рѣководство на главнокомандующия Сюлейманъ паша, се насочи прѣзъ Цариградъ и Ямболъ за Пловдивъ и София. По този начинъ централнитѣ и источни Балкани останаха да се пазятъ само отъ тия отряди, които бѣха приковани къмъ проходите.

Понеже прѣминаването на Балкана отъ западния отрядъ на генерала Гурко се извърши по-рано (отъ 11-й—16-й декемврий) то къмъ 25-й декемврий когато стана ясно, че руситѣ иматъ намѣрение да форсиратъ и Шипченския и Троянския проходи, ближайшитѣ подвижни резерви се намираха на линията Пазарджикъ—Пловдивъ и бѣха ангажирани отъ отряда на генералъ Гурко. При тѣзъ условия, за Весселъ паша оставаше единъ изходъ: Да побърза и напустне Балканската линия и да отстъпи съ главнитѣ си сили поне на Сръдня гора. Но ний видѣхме по-горе, каква анархия съществуваше въ това врѣме въ турското висше командование. Въмѣсто бързи и рѣшителни мѣрки, двамата команданти на Дунавската турска армия се грижатъ само какъ да снематъ отъ себе си отговорността за приближащата се катастрофа. Въ рѣшителната минута, когато още имаше време да се спаси Шипченския корпусъ, Весселъ паша не можа да намѣри тѣзи висша власть, която да му разрѣши отстъплението, а нему недостигна гражданското мъжество да вземе на себе си отговорността. На 26-й декемврий сутревта, прѣди кавалерията на Святополкъ Мирски да скѣса телеграфното съобщение, Реуфъ паша не заповѣдва, а исказва само желание да се